

УДК 658.14:330.341.1(477.8)

Методологічні основи оцінки рівня капіталізації суб'єктів господарювання : монографія / Інститут регіональних досліджень НАН України ; наук. ред. М. А. Козоріз. – Львів, 2008. – 290 с. (Сер. «Регіони: моніторинг, прогнози, моделі»)

Представлено теоретико-методологічні та практичні аспекти обґрунтування засад капіталізації як критерію оцінки стійкості суб'єктів господарювання в умовах наростання процесів глобалізації та міжнародної інтеграції, та визначення її впливу на розвиток економіки. Основну увагу приділено дослідженню процесів, що характеризують інноваційність розвитку суб'єктів господарювання та рівень їх капіталізації в Західному регіоні України і засади управління інноваційним розвитком підприємств на основі підвищення рівня їх капіталізації.

Для наукових працівників, аспірантів та широкого кола фахівців, які працюють над проблемами розвитку суб'єктів господарювання на основі підвищення рівня їх капіталізації.

Літер. 158.

*За науковою редакцією доктора економічних наук, професора
Марії Андріївни КОЗОРИЗ*

Авторський колектив: М. Козоріз, д.е.н., професор (вступ, розділ 1, 2, 3, 4, висновки); Л. Гліненко к.т.н. (підр. 4.1); О. Люткевич, к.е.н. (підр. 2.1, 2.2, висновки); Г. Федорова, к.е.н. (підр. 1.2, 4.2); Г. Возняк, к.е.н. (підр. 1.1, 1.2, 1.4); Б. Пшик, к.е.н. (підр. 3.1); М. Долішня, к.е.н. (підр. 3.5); Г. Козоріз, к.е.н. (підр. 3.4); Б. Долішня (підр. 2.5); Л. Беновська (підр. 2.4); І. Музика (підр. 2.3); З. Лапішко (підр. 3.3); Н. Шевченко (підр. 2.2); К. Калинець (підр. 3.2); О. Масна (підр. 3.6).

Рецензенти:

Крикавський Євген Васильович, доктор економічних наук, професор
Мікула Надія Анатоліївна, доктор економічних наук
Горин Михайло Петрович, кандидат економічних наук

ISBN 978-966-02-4774-1

*Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень
НАН України (протокол № 2 від 29 лютого 2008 р.).*

© Інститут регіональних досліджень НАН України, 2008.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження капіталізації як економічної категорії	8
1.1. Визначення економічної сутності капіталізації та її ролі і функцій у забезпеченні ефективного розвитку економіки	8
1.2. Класифікація форм обліку, структури та джерела формування капіталу суб'єктів господарювання як основи їх капіталізації	30
1.3. Система показників, що характеризують капіталізацію суб'єктів господарювання	46
1.4. Обґрунтування системи показників для кількісного виміру рівня капіталізації суб'єктів господарювання	55
Розділ 2. Методологічні підходи до визначення і оцінки капіталізації суб'єктів господарювання	78
2.1. Методологія оцінки вартості суб'єктів господарювання на базі національних і міжнародних стандартів	78
2.2. Визначення ринкової вартості акціонерних товариств (АТ) ..	105
2.3. Методичні підходи до визначення рівня капіталізації прибутку, доходу підприємств	112
2.4. Оцінка рівня капіталізації праці	128
2.5. Особливості оцінки рівня капіталізації малих та середніх підприємств	145
Розділ 3. Капіталізація суб'єктів фінансово-кредитного сектора економіки	155
3.1. Підвищення ролі банківських установ у процесах капіталізації суб'єктів господарювання	155
3.2. Особливості визначення капіталізації фондового ринку	167
3.3. Вдосконалення процесу маркетингової діяльності торговця цінними паперами на регіональному ринку як напрям підвищення рівня капіталізації	176

3.4.	Проблеми і перспективи розвитку страхового ринку України в умовах наростання глобалізаційних процесів.....	191
3.5.	Особливості становлення та розвитку венчурного капіталу в світі та Україні.....	201
3.6.	Інвестиційні функції мікрокредитування в забезпеченні розвитку малого бізнесу.....	208
Розділ 4. Механізми управління інноваційним розвитком економіки регіону і суб'єктів господарювання на базі підвищення капіталізації.....		
223		
4.1.	Системні інновації як основа зростання вартості бізнесу.....	223
4.2.	Принципи побудови механізмів управління інноваційним розвитком економіки регіонів на базі підвищення рівня капіталізації.....	240
Висновки.....		264
Література.....		271
Додатки.....		282

ВСТУП

В умовах наростання процесів глобалізації та посилення їх впливу на економічний розвиток різних держав світу значно активізувались питання, пов'язані із пошуком механізмів захисту національних інтересів кожної країни. В економічних публікаціях останніх років розв'язання проблемних питань у цій сфері тісно пов'язується з необхідністю підвищення капіталізації національної економіки та її суб'єктів господарювання. На міжнародному рівні показники капіталізації досить часто використовуються як критерій, на базі якого визначається рівень економічного розвитку різних країн, їх інвестиційний імідж та здатність забезпечувати конкурентоспроможність у ринковому середовищі.

Однак, як показали дослідження, в реальній практиці господарювання немає загальновизнаних методологічних положень не тільки щодо кількісного виміру показників капіталізації, оцінки рівня капіталізації національної економіки, її суб'єктів господарювання, а й стосовно визначення економічної сутності такого поняття, як «капіталізація». Відомо декілька напрямів щодо визначення економічної сутності капіталізації, кожен з яких обґрунтовує локальну сферу його можливого застосування. Така ситуація ускладнює дослідження процесів, пов'язаних із оцінкою рівня капіталізації національної економіки, та свідчить про наявність проблем теоретичного, методологічного та методичного характеру. Зокрема теоретичних обґрунтувань потребують процеси, пов'язані із перетворенням чинників виробництва, доходів і прибутків у капітал, та ув'язування цих процесів із показниками капіталізації. Важливо також визначити, як згадані процеси взаємодіють між собою, впливають на результати господарювання.